

ikke være saa sangvinist at betragte det som en nærliggende Mulighed, at vi i Løbet af et Aars Tid eller to kunne faae Retsreformen gennemført, men det skal ganske vist glæde mig, om det ærede Medlem i den Henseende maatte have et klarere og rigtigere Blik paa Tilstandene, end jeg har. Det samme ærede Medlem mente, at der skulde være en Modsigelse mellem mine Udtalelser her i Dag, og hvad der er udtalt i den Skrivelse, hvori Høiesteret har anbefalet den foreliggende Reform til Justitsministeriets Opmærksomhed. Det tror jeg ikke, det ærede Medlem har Ret i. Jeg har ikke sagt, at det aldeles ikke havde spillet nogen Rolle eller havde nogen Betydning for Høiesteret, hvorledes denne Sag ordnedes. Det tror jeg ikke, jeg har sagt. Hvad jeg har sagt, er dette, at Motivet, Bevæggrunden for Høiesteret til at sætte denne Sag i Bevægelse, ikke var Hensynet til, at en Reform maatte vilde kunne lette Høiesteret Noget af dets Arbejde. Det ærede Medlem vil dog maasse nok kunne forstaa dette, at om end Høiesteret kunde ønske for sit eget Vedkommende at blive fri for nogle Sager, har dog dette ikke kunnet være et tilstrækkeligt Motiv for Høiesteret til at sætte Sagen i Bevægelse. Høiesteret vilde kun kunne finde sig opfordret til at sætte denne Sag i Bevægelse, naar en Omordning maatte have Interesse for Retspleien her i Landet og særlig for den bornholmste Retspleie. Dette er et Motiv, som kan forklare, at Høiesteret har taget sig af Sagen, hvorimod Hensynet til at blive fri for en halv eller hel Snes Sager om Aaret ganske forstaaeligt ikke maatte kunne fremstille sig for Høiesterets Medlemmer som noget Tilstrækkeligt til at sætte Sagen i Bevægelse. — Jeg ønsker kun at gjøre den Bemærkning lige overfor det ærede Medlem for Præsto Amts 3die Valgkreds (Leth), at jeg tror ikke, han har Ret, naar han fremstiller Retsstilstanden saaledes, at bestillede Defensorer aldeles ikke have nogen Indflydelse paa, hvad der kan komme frem i Sagen, navnlig at bestillede Defensorer ikke kunne frembringe noget Nytt til Bedste og Gavn for de Personer, til hvis Forsvar de ere bestillede. Det kunne Sagsførerne selvfølgelig gjøre paa ethvert Trin af Sagen, baade for Overretten og for Underretten. Sagens Stilling er imidlertid naturligvis forskjellig, naar man ser Stillin-

gen ligeoverfor Høiesteret og ligeoverfor Over- og Underretten. Her kommer jeg da tillige til at berøre et andet Punkt, i det ærede Medlems Udtalelser. Han fremførte det Spørgsmaal: Er der nogen Grund til at gjøre Forandring? Og saa udtalte han, at Høiesteret havde ment der var Grund til at gjøre Forandring, men han kunde ikke rigtig se, hvilken Grund der var. Det er jo ubeldigt, at Høiesteret ikke der kan finde Tilslutning hos det ærede Medlem, men Høiesteret har dog maasse haft noget mere Veilighed til at blive bekendt med bornholmste Sager end det ærede Medlem; det ærede Medlem har i alt Fald ikke ifølge sin Stilling som Sagsfører ved Overretten haft Veilighed til at blive bekendt med bornholmste Justitsjager. Jeg skal da forsøge at gjøre det klart, at der er den Forskjel mellem Høiesterets Stilling og andre Domstoles Stilling, der somme ifølge skriftlig Forhandling, at for Høiesteret er jo Opgaven den at bringe hele Materialet til Stede den ene Dag — det er kun sjældent, at Justitsjager være mere end een Dag — da Sagen skal mundtlig behandles, mundtlig voteres og Dom affiges paa Stedet. Naar en Procesmaade er af den Bestaenhed, er det jo bekendt for os allesammen, for det ærede Medlem vel bedre end for nogen Anden, ogsaa fra de forskjellige Retsreformforslag, at naar man har en mundtlig Retsforhandling, skal det hele Apparat bringes til Stede forinden; Sagen skal forberedes, gjøres moden til Foretagelse, thi det er ingen behagelig Historie, naar Hovedforhandlingen i en mundtlig Retsforhandling skal gjøres om igjen, fordi det viser sig, at Materialet er mangelfuldt. Ganste anderledes stiller Sagen sig, hvor der procederes skriftligt. Der kan Materialet bringes til Veie stykkevis, og der gaar i Reglen Uger hen, i alt Fald flere Dage, inden en Sag bliver paakjendt, efter at den er optaget. Dette, at der altsaa findes at mangle Noget, fører dertil, at Sagen bliver staaende for Retten noget længere Tid, nogle Dage og Uger længere. For Høiesteret stiller Sagen sig saaledes, at naar en Sag ikke er i den Stand, den skal være, den Dag, den kommer til Paakjendelse, saa kan Høiesteret ikke paakjende den den Dag, saa maa det hele gaa om igjen. Det tror jeg, det ærede Medlem